Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

31 765 Kwaliteit van zorg

29 515 Aanpak regeldruk en administratieve lasten

Nr. 179 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 december 2015

Het is weinig schrijvers gegeven om op dinsdag een boek te publiceren en twee dagen later te horen dat een Staatssecretaris en Minister op hun boek zullen reageren.[1] Het betreffende boek «*Het alternatief voor de zorg. Humaniteit boven bureaucratie*» is een verzameling van verhalen en kennis uit de zorgsector verdeeld over meer dan 300 pagina's. Feiten en cijfers worden afgewisseld met praktijkvoorbeelden en de beschrijving van gevoelens bij artsen die betrokken zijn bij het sterven van een mens. Bij de reactie, die ik mede namens de Staatssecretaris geef, zal ik mij beperken tot de hoofdlijnen.

De schrijvers pleiten voor een verdieping, verbreding en verduurzaming van de beweging rond «Het Roer Moet Om». Ik waardeer het initiatief van de schrijvers. De inbreng van ervaringen en het gebruikmaken van deze ervaringen is van groot belang om niet te verzanden in ideologische discussies over grote stelselwijzigingen, waar noch de patiënt, noch de zorgverlener in de praktijk wat aan heeft. Veel beter is het om de problemen praktisch aan te vliegen. Het huisartsentraject is daarvan terecht een mooi voorbeeld. Tijdens de behandeling van de begroting (Handelingen II 2015/16, nr. 21, items 3 en 7) heb ik het een keerpunt genoemd: een weg naar vertrouwen om de zorg van binnenuit te veranderen. De schrijvers sluiten af met een pleidooi voor de volgende route: werken vanuit vertrouwen, de bureaucratie verminderen en de zorg zo inrichten dat de patiënt zo veel mogelijk onafhankelijk wordt.

Vertrouwen, regeldruk en de patiënt

Ik deel het inzicht van de schrijvers, dat mensen die zorg verlenen gemotiveerd en loyaal zijn en ethisch willen handelen. Niet elk menselijk handelen is te sturen door financiële prikkels. De schrijvers wijzen er op,

[1] Verzoek van het lid Keijzer zoals gedaan in het ordedebat van 19 november 2015, Handelingen II 2015/16, nr. 27, Regeling van Werkzaamheden

kst-31765-179
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

dat een te sterk accent op financiële prikkels kan leiden tot een ongezonde relatie waar wantrouwen domineert en prestatiemeting wordt ingezet: vertrouwen is afhankelijk van gebleken prestatie. Eerst zien dan geloven. Dit zorgt voor extra toezicht, dubbele controles et cetera. Ik ben van mening dat competenties en intenties, oftewel het vertrouwen in de professional belangrijk is in de zorg. Voor een succesvolle aanpak vind ik het dan ook belangrijk dat niet alleen binnen VWS, maar door alle partijen die actief zijn in de zorg, op wederzijds vertrouwen wordt ingezet. En dat we daarbij in gedachte houden dat niet alle regels overbodig zijn. Ze kunnen ook heel nuttig zijn, bijvoorbeeld ten behoeve van het inzicht in de kwaliteit van zorg voor de patiënt.
Hierbij past dan ook goede informatie voor de patiënt. In het boek wordt betoogd vooral te investeren in spiegelinformatie – informatie waaraan zorgverleners zich onderling kunnen spiegelen, zodat ze van elkaar kunnen leren en de kwaliteit verder kunnen verbeteren – en in mindere mate in patiënteninformatie. Ik ben het daar niet mee eens. De kern van een arts en een patiënt die samen beslissen is dat er goede en betrouwbare informatie voorhanden is. De patiënt zoekt dat steeds meer op internet, in lotgenotencontact, etc. De betrouwbaarheid en het voorhanden zijn van informatie over bijvoorbeeld de behandeling schiet ernstig tekort. De doelstelling van ons beleid is een stevige positie van de patiënt en cliënt en zijn naasten en patiënteninformatie is daar een onderdeel van. Dit beleid komt onder andere aan de orde in de brieven Kwaliteit loont[2], Waardigheid en trots[3], Jaar van de transparantie[4] en Samen beslissen[5].
Voor mij is het werken aan merkbaar minder regeldruk dan ook een kwestie van het schrappen van overbodige regels, vereenvoudigen van valide regels, slimmer samenwerken om registratielasten te verminderen en het voorkomen van onnodige nieuwe regeldruk. Tijdens de actiedag Merkbaar Minder Regeldruk die ik op 28 oktober jl. heb georganiseerd heb ik hier inspirerende voorbeelden van gezien. Ook de goede resultaten afgelopen zomer in het kader van Het Roer Moet Om, sterkt mij in de overtuiging dat deze aanpak echt iets gaat opleveren. Ook andere onderdelen van de eerstelijnszorg hebben inmiddels eerste stappen gezet voor een vergelijkbaar traject. Deze trajecten kunnen alleen slagen met de inzet van alle partijen.

Besluit

Het boek behandelt aansprekende praktijk voorbeelden, zoals een «verplatting van de organisatie» bij Buurtzorg en «lean en lief» bij St. Elisabeth Ziekenhuis. Twee verschillende organisaties: een nieuwe toetreder uit 2006 en een ziekenhuis uit 1827. Beide organisaties hebben de ruimte genomen en gevonden om binnen het stelsel vertrouwen te geven aan het vakmanschap van de zorgverlener en de patiënt centraal te stellen. Andere voorbeelden uit het boek zijn het Prinses Maxima Centrum voor kinderoncologie en de opkomende 1½-lijnszorg. Het zijn allemaal unieke trajecten, waarmee de toegankelijkheid van de zorg toeneemt en de patiënt en cliënt centraal komen te staan. Het kan allemaal binnen ons stelsel.

De schrijvers maken ons allen duidelijk dat binnen ons stelsel veel kan en dat dit toeneemt als we vertrouwen geven. Ik kan mij hierin vinden. Een aanpak vanuit wederzijds vertrouwen, zodat we samen keuzes kunnen

---

[2] Kwaliteit loont, (Kamerstuk 31 765, nr. 116)
[3] Waardigheid en Trots, liefdevolle zorg voor onze ouderen (Kamerstuk 31 765, nr. 124)
[4] Jaar van de Transparantie (Kamerstuk 31 765, nr. 97)
[5] Samen Beslissen (Kamerstuk 31 765, nr. 169)

maken om overbodige regels te schrappen en de kwaliteit te verbeteren. Daarmee stijgt de ruimte voor vakmanschap, de tijd om te kijken wat de patiënt in zijn omgeving nodig heeft en verbetert de kwaliteit van de zorg.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.I. Schippers